

«емоційної обізнаності» ($p \leq 0,01$), «емпатії» ($p \leq 0,01$) і «самотивації» ($p \leq 0,01$); ступінь залученості в процес булінгу в ролі «жертви» зворотно корелює з рівнем розвитку «управління своїми емоціями» ($p \leq 0,05$); прямий взаємозв'язок виявлено між показниками всіх шкал емоційного інтелекту і ступенем залученості в процес булінгу в ролі «захисника» ($p \leq 0,01$) і «спостерігача» ($p \leq 0,01$).

Такі результати вказують на взаємозв'язок ступеня і характеру залученості в процес булінгу з рівнем розвитку емоційного інтелекту. На основі узагальнення теоретичного аналізу та результатів емпіричного дослідження можна говорити про вплив рівня розвитку емоційного інтелекту як загалом, так і окремих його компонентів на якість соціальної взаємодії з оточуючими. Адже через низький рівень розвитку емоційного інтелекту підлітки не можуть впоратися з власними емоційними станами, а також успішно спілкуватися з оточуючими, що часто призводить, як засвідчують результати дослідження, до виникнення міжособистісних конфліктів і булінгу в шкільному середовищі.

Список використаних джерел

1. Лейн Д. А. Школьная травля (буллинг). Детская и подростковая психотерапия / под ред. Дэвида Лейна и Эндрю Миллера. СПб.: Питер, 2001. С. 240–274.
2. Літвінова О. Дослідження психологічних чинників підліткового булінгу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки*. Вип. 4. 2019. С. 183-189.

Науковий керівник: *Крупенина Н.А., канд.пед.наук, доц.*

І. О. Черезова
*кандидатка психологічних наук,
доцентка кафедри психології
Бердянський державний
педагогічний університет, м. Бердянськ*
І. О. Чемерис
*бакалаврантка, 4-й рік навчання,
спеціальність 053 Психологія
Бердянський державний
педагогічний університет, м. Бердянськ*

ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ В СТАРШОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Психологічний захист є важливим неусвідомленим механізмом поведінки та відіграє важливе значення у формуванні особистості. Механізми психологічного захисту усувають і послаблюють негативні, травмувальні та непрямі впливи на психіку людини, але водночас знижують активність та стають причиною ускладнень у розвитку особистості. Використання пасивних форм поведінки може призводити до серйозних труднощів у засвоєнні навчального, наукового матеріалу тощо [1; 2; 3].

Науковий концепт психологічних захистів детально висвітлено в працях психоаналітиків (Н. Мак-Вільямс, А. Фрейд, З. Фрейд) та представників інших підходів (G. Vaillant, P. Cramer, M. Bond). На сьогодні проблема механізмів психологічного захисту вивчається в різних аспектах: загальна проблематика (Д. Тітаренко, В. Шебанова), здоров'язбережувальний аспект (О. Богач, С. Кіршо); вікова динаміка (О. Гошовська, М. Фоміна, Г. Шулдик); взаємозв'язок із соціальним інтелектом (С. Харченко) та ін.

Метою нашої роботи є експериментальне дослідження механізмів психологічного захисту в старшому юнацькому віці. Базою дослідження виступив Бердянський державний

педагогічний університет, а респондентами — здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Загальна вибірка складала 20 осіб віком від 19 до 21 років, середній віковий показник – 20,05 років.

Методичний інструментарій та результати дослідження:

1) методика «Індекс життєвого стилю» (Life Style Index, LSI) Р. Плутчіка-Г. Келлермана

За результатами тесту «Індекс життєвого стилю» можна зробити висновок, що більшість досліджуваних використовують стратегію «регресія» (60%), а стратегії «заміщення» та «заперечення» - 15 % відповідно.

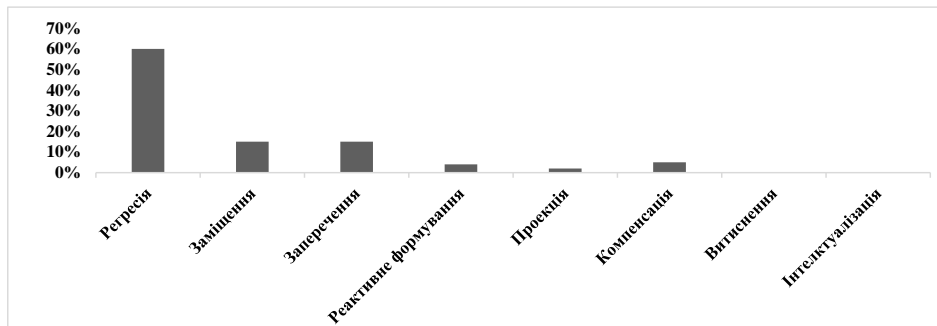

Рис. 1 : Результати тесту «Індекс життєвого стилю»

2) методика вимірювання психологічного захисту (МВПЗ) За методикою вимірювання психологічного захисту (МВПЗ) можна зробити висновок, що досліджувані в тій чи іншій мірі використовують різні механізми психологічного захисту, проте більшість – механізми «компенсація» (35%) та «регресія» (35%).

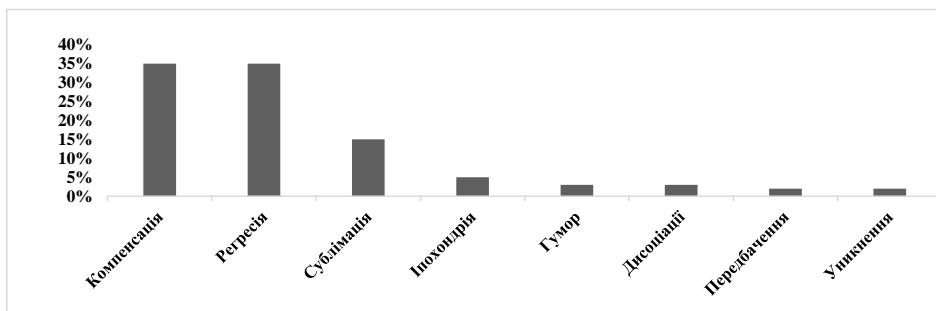
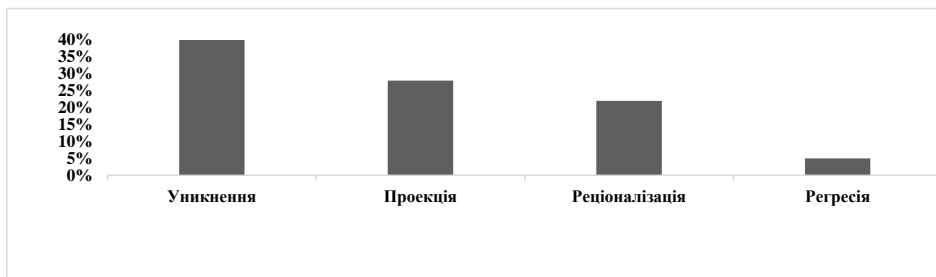

Рис. 2 : Результати методики вимірювання психологічного захисту (МВПЗ)

3) методика «Захисні механізми особистості» (А. А. Азбель, за участю А. Г. Грецова)

За методикою «Захисні механізми особистості» можна зробити висновок, що більшість досліджуваних використовують стратегію «уникнення» (40%). Далі розподілилися стратегії «проекція» (28%), «раціоналізація» (22%) та «регресія» (10%).

Таким чином, результати проведеного нами експериментального дослідження констатують, що у більшості здобувачів вищої освіти старшого юнацького віку переважають такі механізми психологічного захисту як регресія, уникнення, проєкція, раціоналізація, заперечення. Меншою мірою виражені компенсація та сублимація. Отримані дані свідчать про наявність проблеми домінування в сучасних здобувачів вищої освіти неадаптивних механізмів психологічного захисту, що потребує подальшого дослідження

даного феномена.

Рис. 3 : Результати методики «Захисні механізми особистості»

Список використаних джерел

1. Новікова Ж. М. Дослідження провідних механізмів психологічного захисту і рівня здатності до самоуправління у студентів під час дистанційного навчання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Психологія*. 2021. № 4. С. 102-107.
2. Фоміна М. Механізми психологічного захисту студентів. *Вісник Львівського університету. Серія «Психологічні науки»*. 2020. Випуск 6. С. 129-133.
3. Шулдик Г. О. Механізми психологічних захистів у студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2017. Випуск 2.Т.2. С.127-131.

П. М. Чехович
бакалавр, 4-й рік навчання
спеціальність 053 “Психологія”
Університет імені Альфреда Нобеля, м.Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНОСТІ У МІЖОСОБИСТІСНІЙ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ

Сьогодні кожен студент знайомий з поняттям «інтернет», більшість із них мають необмежений доступ до інформаційних ресурсів всесвітньої павутини, а значущою формою проведення дозвілля у молоді є проведення часу в соціальних мережах. Сучасні дослідження показують, що останні три-чотири роки використання інтернету в Україні стало масовим: близько 93% молоді щодня використовують інтернет як засіб комунікації. Інтернет є провідним простором комунікації та пошуку інформації, що робить його найважливішим соціальним середовищем для розвитку молоді.

Залежність від соціальних мереж, що з'явилася кілька років тому за кордоном, охопила і пострадянські країни, у тому числі і Україну. Інтернет надав можливість людям, які раніше мали спілкування, знаходити один одного і налагодити контакт. [1]

Захопленість соціальними мережами залежить від того, що у час спостерігається велике різноманіття груп спілкування та різних видів діяльності у всесвітній мережі. Багато потреб, як усвідомлювані, так і неусвідомлювані, задовольняють соціальні мережі.